

**UCHWAŁA NR XXXVIII/156/20
RADY GMINY JAŚLISKA**

z dnia 28 października 2020 r.

w sprawie uchwalenia „Gminnego Programu Wychodzenia z Bezdomności na lata 2021-2026”

Na podstawie Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 713) oraz art. 17 ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1507 z późn. zm.) **Rada Gminy Jaśliska uchwała, co następuje:**

§ 1. Uchwała się „Gminny Program Wychodzenia z Bezdomności na lata 2021- 2026” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jaśliska.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2021 r.

Przewodniczący Rady Gminy
Jaśliska

Dariusz Adam Puchalik

*Załącznik
do Uchwały Nr XXXVIII/156/20
Rady Gminy Jaślika
z dnia 28 października 2020 r.*

**GMINNY PROGRAM
WYCHODZENIA Z BEZDOMNOŚCI
NA LATA 2021-2026**

WSTĘP

Bezdomność jest jednym z poważniejszych zjawisk patologii społecznej. Od właściwego określenia istoty i specyfiki konkretnego przypadku bezdomności zależy odpowiedni dobór środków przeciwdziałania. Ze względu na złożoność przyczyn właściwe określenie istoty i specyfiki każdego przypadku bezdomności oraz dobór odpowiednich form pomocy może przynieść skuteczne efekty.

Zgodnie z treścią art. 6 pkt. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej „osoba bezdomna” to osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

Wyróżnić można bezdomnych z przymusu i z wyboru. Bezdomni z wyboru to ludzie o specyficznych predyspozycjach osobowościowych, przekonaniach, które nie pozwalają im nigdzie osiedlić się na stałe, zdomowić. Bezdomni z przymusu to osoby, które za względów osobistych i ekonomicznych są bezdomne. Można mówić też o bezdomności jawnej lub ukrytej. Przez tą pierwszą rozumie się sytuację braku mieszkania i dachu nad „głową”, a przez drugą sytuację warunków mieszkaniowych drastycznie odbiegających od społecznie akceptowanego standardu mieszkaniowego. Stan bezdomności jest uwarunkowany wieloczynnikowo, między innymi poprzez zmniejszoną zdolność do samodzielnego życia i radzenia sobie, poddania się wymaganiom społeczeństwa, niewielką odporność na sytuacje trudne, czy marginalizację społeczną.

Bezdomność warunkują czynniki instytucjonalne, materialne, rodzinne, osobiste, zdrowotne, losowe i środowiskowe. Bezdomność może być spowodowana:

- a) rozpadem rodziny (zerwanie przez członków rodziny więzi formalnych, psychologicznych i społecznych czyli zaburzenia funkcjonowania rodziny),
- b) eksmisją w wyniku zadłużenia w opłatach,
- c) brakiem stałych dochodów lub ich niskim poziomem,
- d) uzależnieniami,
- e) opuszczeniem zakładu karnego przy jednoczesnym braku możliwości powrotu do swojego ostatniego miejsca zamieszkania,

- f) trudnością w adaptacji lub powrotu do środowiska rodzinnego po opuszczeniu placówki opiekuńczo-wychowawczej,
- g) czynnikami natury psychologicznej – świadomy wybór stylu życia,
- h) przemocą w rodzinie.

Bardzo ważny jest fakt, że jedne przyczyny powstawania zjawiska bezdomność generują kolejne, lub ściśle są z nimi związane. Bezdomność jest procesem, który rozpoczyna się w momencie zaakceptowania sytuacji utraty dachu nad głową, braku miejsca zamieszkania, pogodzenia się z trybem życia przyjętym przez osoby bezdomne. Osoba bezdomna zaczyna żyć na ulicy, ponieważ nie radzi sobie z problemami, które ją dotknęły, nie radzi sobie z pełnieniem dotychczasowych ról, zaczyna się izolować i traci kontakt z rodziną. Bywa również tak, że złożoność problemów, z którymi trzeba się zmierzyć powoduje uzależnienia, sprowadzające kolejne problemy (konflikt z prawem, konflikt z rodziną, chorobę). Proces ten trwa w czasie, ma swój indywidualny przebieg uzależniony od cech danej osoby. Człowiek, który zaczyna utożsamiać się z bezdomnością przyjmuje piętno osoby bezdomnej, którego jednym z elementów jest fizyczne i psychiczne izolowanie się od otoczenia zewnętrznego.

Osoby bezdomne to grupa wykluczona społecznie. Oznacza to w praktyce ograniczenie lub brak możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z instytucji publicznych, rynku pracy, życia społecznego, kulturalnego. Ponadto osoby i rodziny wykluczone mają utrudnione lub uniemożliwione pełnienie ról społecznych, gromadzenie dóbr, zasobów, i uzyskiwanie w sposób godny dochodów. Są negatywnie postrzegane przez otaczające środowisko wzbudzając emocje typu obawa, zagrożenie, czy niechęć. W znacznym stopniu utrudnia to ich integrację i reintegrację ze środowiskiem bowiem członkom społeczeństwa niezwykle trudno zaakceptować jest inność.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Ponadto pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zasadę tę realizuje się poprzez podejmowanie działań zmierzających

do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- 2) pracy socjalnej,
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- 4) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Art. 17. ust.1. pkt 3. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej wskazuje na obowiązek udzielenia schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym. Zadanie to jest realizowane przez jednostki samorządowe we współpracy z organizacjami pozarządowymi: fundacjami, stowarzyszeniami, organizacjami kościelnymi oraz innymi instytucjami państwowymi np. służbą zdrowia, sądownictwem, edukacją i służbami mundurowymi. Udzielenie schronienia jest zadaniem gminy o charakterze obowiązkowym. W świetle obowiązujących przepisów do udzielenia pomocy osobie bezdomnej zobowiązana jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały (art. 101 ust. 2 ustawy z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej). Realizacja świadczenia następuje w miejscach do tego przeznaczonych tj. schroniskach, noclegowniach oraz ogrzewalniach. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej gmina jest zobowiązana m.in. do udzielenia schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym. Obowiązek ten skłania do podejmowania działań mających na celu przeciwdziałanie temu trudnemu problemowi społecznemu oraz minimalizowanie jego skutków. Dysfunkcyjny wpływ bezdomności na życie jednostek i grup społecznych wymaga skoordynowanych działań, mających na celu rozwiązywanie tego problemu. Głównym zadaniem Programu jest strategiczne rozwiązywanie problemów społecznych osób i rodzin bezdomnych lub zagrożonych bezdomnością w celu poprawy ich statusu materialnego oraz wyrównanie szans życiowych, jak również stałe monitorowanie problemu bezdomności w gminie celem diagnozowania z wyprzedzeniem zagrożeń społecznych w tym zakresie oraz prowadzenie bieżących działań osłonowych.

I. REGULACJE PRAWNE

Program zgodny jest z następującymi aktami prawnymi, regulującymi zadania w obszarze polityki społecznej jakimi są:

- a) ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz.1507 z późn. zm.)
- b) ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2019 poz. 2277 z późn. zm.)
- c) ustawa z dnia 8 grudnia 2006 roku o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 508),
- d) Rozporządzenie Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 27 kwietnia 2018 roku w sprawie finansowego wsparcia na tworzenie lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń (Dz. U. z 2020 r., poz. 77)
- e) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1057)

Program wpisuje się w dokument strategiczny Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jaśliśka na lata 2015-2024.

II. DIAGNOZA ZJAWISKA BEZDOMNOŚCI W GMINIE JAŚLIŚKA

Bezdomność w ujęciu socjologicznym jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Ze względu na trudną do określenia skalę, złożone przyczyny oraz szczególnie dotkliwe skutki społeczno-ekonomiczne jest zjawiskiem o zasięgu i znaczeniu globalnym, mającym jednocześnie specyficzne regionalne i lokalne uwarunkowania, które wpływają na dobór odpowiednich środków przeciwdziałania. Złożoność przyczyn bezdomności wynika z tego, że niejednokrotnie są one ze sobą bardzo powiązane i częstokroć trudno jest określić pierwotną przyczynę tego problemu. Wiele osób staje się bowiem bezdomnymi w wyniku splotu licznych niekorzystnych zdarzeń, które występują po sobie i wzajemnie się przenikają. Bezdomność może być efektem panującej sytuacji społeczno-ekonomicznej (np. bezrobocie) i prawnej (np. eksmisja), może mieć również podłoże dysfunkcyjne (alkoholizm, przestępczość, odrzucenie lub brak opieki ze strony najbliższych, rozwód lub trwały rozpad więzi formalnych lub nieformalnych, przemoc w rodzinie) oraz wynikać z przyczyn socjopsychologicznych (świadomy wybór

innego sposobu życia, odrzucenie obowiązującego systemu wartości) i osobowościowych (poczucie niższości, osamotnienia, wstydu, przekonania o złym świecie i ludziach).

Przeciwdziałanie problemowi bezdomności wymaga aktywnego, zintegrowanego i kompleksowego działania. Wykorzystanie istniejących zasobów środowiska i tworzenie warunków do wdrażania nowych form wsparcia na rzecz osób bezdomnych i ich integracji z otoczeniem powinno stanowić podstawowy cel prowadzonej na szczeblu lokalnym polityki społecznej. W Gminie Jaśliska działa zespół zadaniowy ds. ustalenia liczby osób bezdomnych na terenie Gminy Jaśliska, w skład którego wchodzi przedstawiciele Policji, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaśliskach oraz Zakładu Karnego.

Co dwa lata w Polsce przeprowadzane jest krajowe liczenie bezdomnych, które pozwala poznać dokładną skalę problemu bezdomności w naszym kraju.

W nocy z 13 na 14 lutego 2019 r. odbyło się ogólnopolskie badanie osób bezdomnych. W związku z powyższym oszacowano liczbę osób bezdomnych przebywających w województwie podkarpackim.

Ogółem liczba osób bezdomnych przebywających na terenie woj. podkarpackiego: **927 w tym:**

- **mężczyźni: 791** (85% ogólnej liczby bezdomnych);
- **kobiety: 129** (14% ogólnej liczby bezdomnych);
- **dzieci: 7** (1% ogólnej liczby bezdomnych);

Miejsca przebywania osób bezdomnych:

- **w placówkach noclegowych** przebywało ogółem **649 osób, tj. 70%** badanych (560 mężczyzn, 89 kobiet, 0 dzieci);
- **w innych w placówkach instytucjonalnych** (specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi, szpitale i inne placówki zdrowia, zakłady karne, areszty śledcze) przebywało ogółem **176 osób, tj. 19%** badanych (137 mężczyzn, 32 kobiety, 7 dzieci);
- **poza placówkami** (pustostany, altany działkowe, miejsca niemieszkalne: ulice, klatki schodowe, piwnice, dworce) **102 osoby tj. 11%** badanych (94 mężczyzn, 8 kobiet, 0 dzieci).

Najwięcej osób bezdomnych zanotowano w gminach, na terenie których funkcjonują placówki udzielające tymczasowego schronienia osobom bezdomnym, tj.: Dębica (144 osoby), Rzeszów (128 osób), Sanok (116 osób), Jarosław (98 osób), Przemyśl (85 osób), Tarnobrzeg (83 osoby).

Wśród bezdomnych mężczyzn, najwięcej osób przebywa w schroniskach dla bezdomnych – blisko 71%, w innych placówkach instytucjonalnych – 17% oraz poza placówkami (w pustostanach, domkach na działkach/altanach, itp.) – ok. 12%.

Wśród bezdomnych kobiet odsetek osób przebywających w schroniskach wynosi 69%, w innych placówkach instytucjonalnych – 25% oraz poza placówkami (w pustostanach, domkach na działkach/altanach, itp.) – ok. 6%.

Stwierdzone w trakcie badania przypadki bezdomnych dzieci (7 dzieci), to sytuacje, gdzie dzieci wraz ze swoimi matkami przebywały w: specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie (2 dzieci z matkami) oraz w Domu Matki i Dziecka w Przemyślu, prowadzonym przez Caritas Archidiecezji Przemyskiej (5 dzieci z matkami).

Na terenie woj. podkarpackiego funkcjonują 22 placówki noclegowe dla osób bezdomnych. Łącznie placówki posiadają ok. 800 miejsc stałych (statutowych), natomiast w przypadku wystąpienia szczególnie trudnych warunków atmosferycznych są w stanie przyjąć dodatkowo ok. 100 osób, co daje łącznie ok. 900 miejsc.

Na terenie Gminy Jaśliska funkcjonuje Zakład Karny w Łupkowie/Oddział Zewnętrzny w Moszczańcu, w którym podczas ogólnopolskiego badania przebywało 16 osób bezdomnych mężczyzn (5 w wieku 24-40 lat, 8 w wieku 41-60 lat i 3 w wieku powyżej 60 lat). Najczęstszymi przyczynami bezdomności, jakie wykazywali bezdomni podczas badania było opuszczenie zakładu karnego (10 osób), eksmisja, wymeldowanie (6 osób), rozpad związku (4 osoby), bezrobocie, brak pracy (4 osoby), konflikt rodzinny (3 osoby), zadłużenie (3 osoby), uzależnienie (2 osoby) itp. Najliczniejszą grupę badanych stanowiły osoby z wykształceniem zawodowym (10 osób), podstawowym (3 osoby), średnim (2 osoby), gimnazjalnym (1 osoba).

W powiecie krośnieńskim pomocy osobom potrzebującym, w tym bezdomnym udzielają:

1. Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn im. Św. Brata Alberta prowadzone przez Krośnieńskie Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta.

2. Placówki prowadzące dożywianie, wydające żywność:

a) kuchnia dla ubogich prowadzone jest schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn im. Św. Brata Alberta prowadzone przez Krośnieńskie Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta.

b) punkt Wydawania Żywności prowadzony przez Polski Komitet Pomocy Społecznej

3.Placówki udzielające pomocy rzeczowej, finansowej

- a) Polski Komitet Pomocy Społecznej (dzież, pomoc rzeczowa, sprzęt AGD, paczki żywnościowe),
- b) Polski czerwony Krzyż (zakup żywności, leków, odzieży, wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego),
- c) Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Krośnieńskie (odzież),
- d) Towarzystwo Rodzin Wielodzietnych (odzież, zakup żywności, leków).

Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością w gminie Jaśliska świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaśliskach. Udzielana pomoc ma na celu przede wszystkim zapewnienie tymczasowego schronienia, prawa do świadczeń zdrowotnych przez osoby nieubezpieczone, zasiłki stałe, okresowe itp. Do tej pory tylko jedna osoba bezdomna skorzystała z pomocy w formie schronienia oraz zasiłków.

Dane szczegółowe na temat liczby osób objętych wsparciem przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaśliskach z powodu bezdomności przedstawia poniższa tabela.

Tabela: Liczba osób korzystających z pomocy GOPS w Jaśliskach z powodu bezdomności w latach 2016-2020.

BEZDOMNOŚĆ					
	2016	2017	2018	2019	2020 (stan na 30 września 2020 r.)
Liczba osób	0	0	0	0	1

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Jaśliskach

Jak wynika z powyższej tabeli w Gminie Jaśliska problem bezdomności nie jest zjawiskiem częstym. Mimo tego pracownicy socjalni we współpracy z Policją monitorują miejsca, gdzie mogłyby przebywać osoby bezdomne, wymagające wsparcia i pomocy szczególnie w okresie zimowym.

III. ADRESACI PROGRAMU

Program jest kierowany do osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością, które ze względu na złożoność przyczyn pozostawania w bezdomności, wymagają podjęcia na ich rzecz działań zarówno proponowanych w ramach lokalnych form pomocy jak i szerszych rozwiązań.

IV. CELE PROGRAMU

Główny cel Gminnego Programu Wychodzenia z Bezdomności na lata 2021-2026 to:
Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością oraz zapewnienie osobom zagrożonym bezdomnością oraz bezdomnym bezpieczeństwa socjalnego (profilaktyka i osłona socjalna).

Zrealizowanie tak sformułowanego głównego celu programu wymaga wdrożenia celów szczegółowych oraz kierunków działań.

Cele szczegółowe:

1. Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska bezdomności.
2. Zapobieganie powstawaniu, poszerzeniu i utrwaleniu się zjawiska bezdomności.
3. Zapewnienie osobom zagrożonym bezdomnością oraz bezdomnym bezpieczeństwa socjalnego.
4. Wyspecjalizowanie wsparcia instytucjonalnego pod kątem świadczeń usług dla osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością.

W celu usprawnienia działań skierowanych do osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością oraz podniesienia ich jakości i efektywności, niezbędne jest zbudowanie kompleksowego systemu wsparcia obejmującego:

- a) **profilaktykę** (stała diagnoza problemu, przeciwdziałanie w sytuacjach zagrożenia bezdomnością),
- b) **interwencję** (monitoring miejsc niemieszkalnych, system interwencji w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia),
- c) **osłonę** (zaspokojenie podstawowych potrzeb w oparciu o wystandardyzowany system usług, specjalizacja systemu wsparcia, motywacja do zmiany),

Do realizacji celu głównego i celów szczegółowych prowadzi:

1. Zorganizowanie sprawnego systemu reagowania na zdiagnozowane zagrożenie bezdomnością.
2. Wypracowanie skutecznego systemu pracy z osobami zagrożonymi bezdomnością.
3. Dostosowanie wsparcia osób bezdomnych do ich potrzeb, z uwzględnieniem wieku i stanu zdrowia.
4. Organizacja procesu społecznej i zawodowej reintegracji osób bezdomnych w oparciu o zasoby Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaśliskach i innych podmiotów działających w tym obszarze.

5. Stworzenie efektywnego systemu wsparcia osób bezdomnych w procesie usamodzielniania.

V. REALIZACJA PROGRAMU

Gminny Program Wychodzenia z Bezdomności na lata 2021-2026 będzie realizowany w następujący sposób:

Cel szczegółowy nr 1. Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska bezdomności.

Cele operacyjne:

1. Monitorowanie sytuacji osób bezdomnych na terenie Gminy Jaśliska.
2. Wspieranie i budowanie zintegrowanego systemu współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaśliskach z innymi służbami publicznymi i instytucjami na rzecz pomocy osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Monitorowanie sytuacji osób bezdomnych, przebywających i nocujących poza placówkami do tego przeznaczonych (altany, barakowozy, pustostany) przez pracowników służb społecznych.
2. Działania zespołu zadaniowego ds. ustalenia liczby osób bezdomnych na terenie Gminy Jaśliska.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

Stały kontakt i ścisła współpraca z instytucjami i innymi służbami publicznymi zajmującymi się osobami bezdomnymi celem niwelowania zjawiska marginalizacji osób bezdomnych poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia oraz ich integracji ze środowiskiem.

Czas realizacji zadania: Działania ciągłe w latach 2021 -2026.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaśliskach, Urząd Gminy w Jaśliskach, Komisariat Policji w Dukli, organizacje pozarządowe, kościoł i inne związki wyznaniowe.

Wskaźniki monitoringowe:

- a) liczba osób bezdomnych na terenie gminy Jaśliska,
- b) liczba przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz pomocy potrzebującym.

Cel szczegółowy nr 2. Zapobieganie powstawaniu, poszerzeniu i utrwaleniu się zjawiska bezdomności.

Cele operacyjne:

1. Przeciwdziałanie zagrożeniu utraty mieszkania .
2. Działania informacyjno- upowszechniające.

Kierunki działania do celu operacyjnego 1:

1. Koordynacja przepływu informacji o przypadkach niepłacenia czynszu mieszkaniowego przez mieszkańców Gminy Jaśliska korzystających z dodatku mieszkaniowego.
2. Rozeznanie sytuacji bytowej osób / rodzin zalegających z opłatami czynszowymi przez pracowników socjalnych.
3. Przeciwdziałanie zagrożeniu utraty mieszkania poprzez kontrakt socjalny z dłużnikami na samodzielne opłacanie czynszu.

Kierunki działania do celu operacyjnego 2:

1. Informowanie społeczności lokalnej oraz osób bezdomnych o możliwościach znalezienia pomocy za pomocą informacji umieszczanych na stronie internetowej Gminy Jaśliska.

Czas realizacji zadania: Działania ciągłe w latach 2021 - 2026

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaśliskach, Urząd Gminy w Jaśliskach, Komisariat Policji w Dukli, organizacje pozarządowe, kościoły i inne związki wyznaniowe, media, społeczność lokalna.

Wskaźniki monitoringowe:

- a) wykaz osób / rodzin zalegających z opłatami czynszowymi,
- b) liczba osób objętych kontraktem socjalnym w zakresie regulowania opłat bieżących i zadłużeń czynszowych,

Cel szczegółowy nr 3. Zapewnienie osobom zagrożonym bezdomnością oraz bezdomnym bezpieczeństwa socjalnego.

Cele operacyjne:

1. Zabezpieczenie schronienia osobom tego pozbawionym.
2. Pomoc finansowa, rzeczowa i usługowa dla osób bezdomnych.
3. Zapobieganie degradacji osób bezdomnych.
4. Oddziaływania specjalistyczne.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Kierowanie osób bezdomnych z ograniczoną zdolnością do samodzielnej egzystencji do schronisk, noclegowni .

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Udzielanie świadczeń w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych.
2. Udzielanie pomocy w naturze poprzez wydawanie żywności, wykupienie leków, zabezpieczenie opału, sprawienie pogrzebu.
3. Zapewnienie gorącego posiłku.
4. Umożliwienie kąpieli, wymiany bielizny i odzieży osobom bezdomnym odmawiającym pobytu w placówkach dla bezdomnych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.:

1. Zapewnienie pomocy medycznej poprzez wezwanie pogotowia ratunkowego, ustalenie wizyt lekarskich w placówkach służby zdrowia, objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym.

2. Pomoc w skompletowaniu dokumentacji medycznej, niezbędnej do ustalenia stopnia niepełnosprawności lub uzyskania świadczenia rentowego.

3. Praca socjalna z osobami bezdomnymi zaburzonymi psychicznie oraz pijącymi szkodliwie alkohol poprzez:

- a) Motywowanie do konsultacji lekarskiej w celu zdiagnozowania choroby psychicznej bądź alkoholowej.
- b) Kierowanie osób do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- c) Motywowanie do podjęcia terapii odwykowej.
- d) Zawieranie kontraktów socjalnych / indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności z osobami podejmującymi terapię i współpracę z pracownikiem socjalnym.

Kierunki działań do celu operacyjnego 4.:

1. Pomoc specjalistów w celu wzmocnienia kompetencji i poczucia sprawstwa u osób bezdomnych za pomocą pracy socjalnej.

2. Zapewnienie poradnictwa specjalistycznego.

3. Wsparcie psychologiczne umożliwiające ciągłe wzbudzanie u osoby bezdomnej motywacji do zmiany swojej sytuacji życiowej, podjęcie walki z uzależnieniami, czy też rozwiązanie problemów z przeszłości oraz prowadzenie indywidualnego wsparcia w postaci asystowania.

Czas realizacji zadania: Działania ciągłe w latach 2021-2026.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaśliskach, Urząd Gminy w Jaśliskach, służba zdrowia, organizacje pozarządowe działające na rzecz osób bezdomnych, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego.

Wskaźniki monitoringowe:

- a) liczba osób, którym udzielono schronienia w noclegowni,
- b) liczba wydanych decyzji kierujących do schroniska,
- c) liczba osób objętych pomocą w naturze,
- d) liczba osób objętych pomocą w formie gorących posiłków
- e) liczba osób objętych pomocą w formie zasiłku okresowego,
- f) liczba osób objętych pomocą w formie zasiłku stałego,
- g) liczba osób objętych pomocą w formie zasiłku celowego
- h) liczba osób podejmujących terapię,
- i) liczba osób korzystających z porad i indywidualnych konsultacji,
- j) liczba zawartych kontraktów socjalnych.

Cel szczegółowy nr 4. Wspecjalizowanie wsparcia instytucjonalnego pod kątem świadczeń usług dla osób bezdomnych.

Cele operacyjne:

1. Umożliwienie i wspieranie podnoszenia kwalifikacji pracowników instytucji zajmujących się problematyką bezdomności.

2. Stała współpraca instytucji i organizacji pozarządowych w zakresie problemu bezdomności.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

Udział pracowników zajmujących się problematyką bezdomności w szkoleniach, naradach, wymiana doświadczeń.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

Nawiązanie ścisłej współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się bezdomnymi celem niesienia pomocy oraz zapobieganiu poszerzeniu się zjawiska bezdomności.

Czas realizacji zadania: Działania ciągle w latach 2021-2026.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaśliskach, Urząd Gminy w Jaśliskach, Komisariat Policji w Dukli, służba zdrowia, organizacje pozarządowe działające na rzecz osób bezdomnych, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego.

Wskaźniki monitoringowe:

- a) liczba szkoleń pracowników instytucji zajmujących się problematyką bezdomności,

- b) liczba osób uczestniczących w szkoleniach,
- c) liczba posiedzeń zespołu zadaniowego ds. ustalenia liczby osób bezdomnych na terenie Gminy Jaślicka.

Nadrzędnym celem przy opracowaniu Gminnego Programu Wychodzenia z Bezdomności na lata 2021-2026 było stworzenie takiego systemu, który pozwoli na niwelowanie zjawiska marginalizacji osób bezdomnych poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia oraz ich integracji ze środowiskiem.

VI. SPOSÓB POSTĘPOWANIA

1. W związku z programem wychodzenia z bezdomności spisywane są kontrakty socjalne z osobami bezdomnymi, które zobowiązują dane osoby do wznowienia działań zmierzających do wyjścia z sytuacji kryzysowej, w jakiej znajdują się.
2. W zależności od indywidualnej sytuacji osoby bezdomnej w kontrakcie socjalnym zobowiązuje się ją do następujących działań:
 - a) złożenia dokumentów w celu otrzymania dokumentu tożsamości,
 - b) rejestracji w urzędzie pracy,
 - c) uregulowania spraw meldunkowych,
 - d) zdiagnozowania problemu uzależnienia
 - e) innych.

VII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI KRYZYSOWEJ

1. W związku z faktem, iż Gmina Jaślicka nie posiada na swoim terenie placówek zapewniających schronienie osobom bezdomnym. Po zakończeniu godzin urzędowania oraz w godzinach nocnych zgłoszenie o potrzebie schronienia przyjmuje Policja, która niezwłocznie informuje o tym fakcie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaślickach. Po ustaleniu przez pracownika socjalnego faktycznej sytuacji osoby bezdomnej przyznawana jest pomoc z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb.
2. Osobę bezdomną pod wpływem alkoholu Policja powinna przewieźć do Izby Wytrzeźwień.

VIII. MONITORING I EWALUACJA

Gminny Program Wychodzenia z Bezdomności jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przed podmioty zajmujące się sprawami bezdomności.

Monitoring będzie polegał na gromadzeniu i opracowaniu informacji i danych zebranych od podmiotów zaangażowanych w realizację działań programowych. Monitoring umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych działań. Pozwoli jednocześnie na wprowadzenie modyfikacji i dokonywanie korekt w sytuacji pojawienia się istotnych zmian w obszarze społecznym. Informacja dotycząca realizacji Programu oraz osiągniętych efektów przygotowana będzie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaśliskach. Wnioski z monitoringu i rekomendacji w formie sprawozdania będą stanowić jeden z elementów aktualizacji Programu. Sprawozdanie z monitoringu będzie sporządzane do dnia 31 marca każdego roku przez GOPS w Jaśliskach w ramach sprawozdania z działalności Ośrodka o którym mowa w art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 z późn. zm.).

IX. PRZEWIDZIANE REZULTATY

Wprowadzenie programu pozwoli w sposób bardziej efektywny pomóc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym wyjść z trudnej sytuacji życiowej i ponownie zintegrować się ze środowiskiem lokalnym.

X. FINANSOWANIE PROGRAMU

Zakłada się, że działania określone w Programie finansowane będą:

- a) ze środków własnych gminy,
- b) ze środków budżetu państwa,
- c) ze środków zewnętrznych pozyskiwanych przez gminę.

Uzasadnienie

Tworzenie programów pomocy społecznej, w tym profilaktyki i rozwiązywania problemów, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Dokument ma na celu stworzenie systemu profilaktyki bezdomności i wczesnej interwencji, a także przeciwdziałania istniejącemu zjawisku bezdomności poprzez szeroko pojęte uaktywnianie osób bezdomnych w zakresie poprawy ich sytuacji życiowej, integracji ze środowiskiem oraz pomoc w tworzeniu warunków do samodzielnej egzystencji.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1507 z późn. zm.) pomoc osobom bezdomnym należy do zadań własnych gminy.

Bezdomność z uwagi na skalę zjawiska, jego złożone przyczyny oraz szczególnie dotkliwe społeczno-ekonomiczne skutki jest kwestią społeczną o zasięgu i znaczeniu globalnym mającą swoje specyficzne, regionalne i lokalne uwarunkowania. Problem bezdomności choć w niewielkim stopniu, ale dotyczy również Gminę Jaśliska. W związku z tym należy podjąć stosowne kroki mające na celu przeciwdziałanie powstawaniu zjawiska bezdomności. Ze względu na złożoność przyczyn pozostawania w bezdomności, osoby bezdomne wymagają różnorodnych działań na rzecz zaspokojenia ich potrzeb oraz włączenia do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Główne działania obejmują profilaktykę mającą na celu zapobieganie poszerzaniu się zjawiska bezdomności, osłonę poprzez zastosowanie standardowych rodzajów i form świadczeń pomocy społecznej z wykorzystaniem dostępnych środków oraz podstawowych elementów pracy socjalnej, jak również aktywizację zmierzającą do wyprowadzenia z bezdomności, której podstawowym założeniem jest przede wszystkim indywidualny program wychodzenia z bezdomności – opracowany wspólnie przez osobę bezdomną i pracownika socjalnego, a jego realizacja wymaga aktywnego współdziałania ze strony osoby bezdomnej w rozwiązywaniu własnych problemów życiowych.

Głównym celem Programu jest zapewnienie osobom bezdomnym bezpieczeństwa socjalnego oraz warunków do pełnienia właściwych i adekwatnych do ich potrzeb i możliwości ról społecznych.

Wobec powyższego zasadne jest przyjęcie przedmiotowej uchwały.